

FOTO 10. Esmorzant a Hornillos del Camino, amb els aragonesos i Ramón.

des de Burgos fins a Astorga hi ha dos-cents trenta quilòmetres aproximadament, que es fan en vuit o nou etapes, i cal pensar que no hi trobarem cap muntanya ni vall que aporte frescor; tan sols planures (de vegades en altiplans de quasi 1.000 m d'altitud) on el sol picarà de valent i ens escalfarà el cap, perquè farem quilòmetres i quilòmetres sense trobar cap ombra ni aigua. Sens dubte, tindrem temps per a reflexionar mentre el blat ens envolta pertot arreu i, naturalment, pensarem molt seriosament a deixar el camí i tornar a casa. Són les terres castellanes, on el pi i el roure són relíquies que rarament es veuen, i serà necessari concentrar tota l'energia i voluntat per no defallir.

BURGOS ➔ HONTANAS

29 km

La sortida de Burgos està mal senyalitzada i, a més a més, el camí passa per pistes que poden portar a confusió. Així doncs, evitarem caminar de nit si no ens acompanya algú que coneix el camí (quasi no cal dir-ho: nosaltres érem al camí a les 5.30 h).

El primer poble que trobarem serà Tardajos, on jo em vaig quedar fa dos anys. Els bars no obrin fins a les 8 h, per tant no vam poder posar-nos al cos res calent.

Rabé de las Calzadas, el poble següent, és un llogaret bonic, amb nombrosos casals nobiliaris, però no hi ha cap tipus de servei.

A partir d'ací, comença l'altiplà castellà i els camps de blat es perden més enllà d'on arriba la vista. Des de la costera de Matamulos —el nom és bastant explícit—, és baixada i es veu Hornillos del Camino. (FOTO 9)

Aquest llogaret tan sols té un carrer, el del camí. Hi ha ací un alberg utilitzat per aquells que van més justs de forces (hi ha divuit quilòmetres i mig des de Burgos) i també un bar, on tothom que ve des de Burgos s'atura per esmorzar i descansar. Recorde que nosaltres menjàrem un entrepà en companyia de Joan i Tresa (els aragonesos) i de Ramón, que aleshores es trobava un poc decebut després que el seu company abandonés el Camí. (FOTO 10)

El camí continua entre els camps de blat, sense cap ombra ni font per a refrescar-se. De sobte, en una baixada, es deixen entreveure arbres i una construcció: és l'alberg d'Arroyo San Bol. Històricament, es tracta d'un lloc enigmàtic, que

pareix que fou habitat per jueus, els quals l'abandonaren precipitadament cap a l'any 1500. A hores d'ara, hi ha un alberg, però aquells que l'han visitat diuen que és poc recomanable, especialment per la fama de l'hospitaler, que sembla estar tocat del cap. Les guies diuen que es tracta d'un alberg diferent dels altres.

Seguint per l'altiplà, d'improvís, com en una aparició, s'arriba a Hontanas.

En aquest lloc, tothom dubta entre seguir fins a Castrojeriz (poble amb molta tradició al Camí) o fer nit a l'alberg d'Hontanas. Portem vint-i-nou quilòmetres, i fins a Castrojeriz (on jo em vaig quedar fa dos anys) ens queden encara deu quilòmetres. Nosaltres decidim aturar-nos-hi, ja que són quasi les 14 h i el sol calfa de valent.

La veritat és que l'estada a Hontanas és agradable i, malgrat que no hi ha res per veure-hi, l'alberg és un luxe; a més, cal fer una visita i, naturalment, menjar a casa Victoriano, un dels personatges famosos del Camí.

Victoriano és un home baixet, de bones penques, que pot portar quinze dies seguits la mateixa roba i que, potser, mai no ha sortit d'aquest llogaret de menys de cinquanta habitants. Per a menjar, ens oferirà cigrons amb corder, un guisat molt fort, corder torrat en abundància, fruita, vi i un rebentat casolà (ens cobrarà poc més de 1.000 ptes.). Quan ningú no ho espere, agafarà el barral i farà caure el vi del front a la boca. Està sol al bar i, per tant, fa de

cambret i cuiner. Resulta evident que no perd gaire temps a netejar el local, ja que hi ha un pam de greixum pertot. Però cal aturar-s'hi i passar una estona parlant amb aquest home solitari que el Camí ha fixat ací, en aquest llogaret, i que ha convertit en un dels seus personatges. Crec que sense conèixer Victoriano alguna cosa, si més no, ens faltaria en arribar a Santiago.

HONTANAS

FOTO 11. Taverna de Victoriano a Hontanas.

FRÓMISTA

34'5 km

Si hem fet nit a Hontanas, aquesta etapa fins a Frómista resultarà esgotadora, perquè hi ha quasi trenta-cinc quilòmetres i sempre caminant pels plans castellans, on el sol calfa de valent i les ombres gairebé no existeixen. Nosaltres —conexedor jo del camí— vam decidir deixar el lit a les 4 h, i a les 4.30 ja caminàvem.

Al rompent de l'alba, ens trobàvem a Castrojeriz. Això comportà que quan passàrem pel convent de Sant Antoni fos gran nit. Les runes d'aquest lloc mereixen una parada: el cor se't glaça i la mirada va més enllà de les coses que veus. Sens dubte, el record d'aquestes parets, de l'arc que es conserva del monestir...perdurarà molts dies a la nostra ment.

Castrojeriz és un poble medieval, pel qual sembla que el temps no ha transcorregut. Al l'entrada, trobarem l'excol·legiata de Santa Maria del Manzano, romànica, amb reformes posteriors i que, a l'interior, guarda la imatge a la qual Alfons X el Savi dedicà algunes de les seues *cantigas*. Castrojeriz és, tot ell, un conjunt historicoartístic on destaca també l'església-fortalesa de Sant Joan, gòticomudèjar. Ací trobarem un personatge força famós al Camí: Resti, hostaler de l'alberg, que va canviar Madrid (on era director de l'oficina de relacions públiques del Reial Madrid) per la tranquil·litat d'aquest llogaret i la pau del Camí. (FOTO 12)

FOTO 12. Portada romànica de Nuestra Sra. del Manzano a Castrojeriz.